

(2-Metoksimetyylietoksi)-propanoli

PERUSTELUMUISTIO HTP-ARVOLLE

Yksilöinti ja ominaisuudet

CAS No:	34590-94-8
EEC No:	-
EINECS No:	252-104-2
Kaava:	$C_7H_{16}O_3$
Synonyymit:	Dipropyleeniglykolimetyylieetteri Dipropyleeniglykolimonometyylieetteri (2-metoksimetyylietoksi)-propanoli 1-(2-Metoksi-isopropoksi)-2-propanoli
Molekyylipaino:	148,23 g/mol
Muuntokerroin:	1 ppm = 6,15 mg/m ³ 1 mg/m ³ = 0,163 ppm
Sulamispiste:	- 83 C°
Kiehumispiste:	184-197 C°
Höyrinpaine:	0,06 kPa (25 C°)
Tiheys:	0,95
Leimahduspiste:	85 C°

(2-Metoksimetyylietoksi)-propanoli on väritön neste, jolla on miesto, eteerinen haju. Sen hajukynnykseksi on ilmoitettu 35 ppm. Se sekoittuu täysin veteen, asetoniin ja moniin muihin orgaanisiin liuottimiin.

Esiintyminen ja käyttö

(2-Metoksimetyylietoksi)-propanolia käytetään liuottimena ja hydraulikkaneesteissä sekä mm. tensidien stabilisaattorina. Kaupallisessa (2-metoksimetyylietoksi)-propanolissa on noin 85 % 1-(2-metoksi-1-metyylietoksi)-2-propanolia, 12 % 1-(2-metoksi-2-metyylietoksi)-2-propanolia ja loput lähinnä kahta muuta isomeeria.

Aineenvaihdunta

(2-Metoksimetyylietoksi)-propanoli voi imeytyä elimistöön hengitystien ja ihon kautta. Ottaen huomioon (2-metoksimetyylietoksi)-propanolin alhaisen höyrynpaineen viimeksi mainittu reitti lienee suhteessa merkityksellisempi imeytymisen kannalta.

(2-Metoksimetyylietoksi)-propanoli muuttuu elimistössä pääasiassa dipropyleeniglykoliksi, joka erittyy virtsaan. Virtsaan erittyvät myös sen sulfaatti- ja glukuronidikonjugaatit. Osa (2-metoksimetyylietoksi)-propanolista muuttuu 1-metoksi-2-propanoliksi, joka myös erittyy osaksi virtsaan ja osaksi muodostaa propyleeniglykolia. Se taas voi erittyä virtsaan tai muodostaa hiilidioksidia, joka poistuu uloshengitysilman mukana.

Eläinkokeissa suun kautta annetusta (2-metoksimetyylietoksi)-propanoli:stä 60 % erittyi virtsaan, 2,7% ulosteen mukana ja 27,2 % uloshengitysilman mukana aineenvaihduntatuotteinaan. Puoliintumisaika virtsassa oli 5,9 tuntia.

Terveysvaikutukset

Ihmisiä koskevat tiedot

(2-Metoksimetyylietoksi)-propanolia yli 35 ppm:aa sisältävälle ilmalle altistuneet tunsivat vähäistä nenä-ärsytystä. Pitoisuudella 75 ppm he kokivat lievää silmien ja hengitysteiden (Rowe, 1954).

Toisella kahdesta koe-henkilöstä havaittiin havaittiin kontrolloiduissa olosuhteissa (2-metoksimetyylietoksi)-propanolin pitoisuuden ollessa 1000 ppm (Stewart ja muut, 1970).

Eläinkokeiden havainnot

Altistettaessa marsuja, kaniineja ja apinoita seitsemän tuntia päivässä viitenä päivänä viikossa 26–31 viikon ajan hengitysilmaalle, jossa oli 300–400 ppm (2-metoksimetyylietoksi)-propanolia havaittiin maksasoluissa vähäisiä muutoksia (Rowe, 1954).

Altistettaessa rottia ja kaniineja kuusi tuntia päivässä viitenä päivänä viikossa 13 viikon ajan hengitysilmaalle, jossa oli 15, 50 tai 200 (2-metoksimetyylietoksi)-propanolia ei kivesten painossa eikä kudusrakenteessa havaittu muutoksia (Landry ja Yano, 1984).

HTP-arvon perusteet

Asetettaessa (2-metoksimetyylietoksi)-propanolin HTP-arvoa sen kriittinen vaikutus on ärsyttävyyds. keskeisiä ovat sen ärsytysvaikutukset, joita voi esiintyä lievinä jo pitoisuuksista 35–75 ppm alkaen.

Euroopan komission käyttää työpaikan ilman viiteraja-arvojen valmistelussa apunaan tieteellistä komiteaa, jonka tehtävänä on esittää komissiolle perusteltuja ehdotuksia viiteraja-arvoiksi. Komitea ehdotti Euroopan komissiolle (2-metoksimetyylietoksi)-propanolin pitkäaikaisen altistuksen viiteraja-arvoksi arvoa 50 ppm ja yhdisteen kohdalle viiteraja-arvotaulukkoon merkinnän 'iho' merkiksi siitä, että aine voi imeytyä elimistöön myös ihon läpi

Euroopan komissio vahvisti vuonna 1996 direktiivillään viiteraja-arvoiksi komitean ehdottamat arvot.

Suomessa ei ole syytä poiketa HTP-arvoissa Euroopan komission viiteraja-arvoista.

Eri maissa on voimassa seuraavanlaisia työilman epäpuhtauden raja-arvoja.

Asettaja	Vuosi	Keskiarvotusaika			Huomautus
		8 h ppm	15 min ppm	Hetkellinen ppm	
Suomi	1996	100	150	–	
Ruotsi	1996	50	75	–	iho
Norja	1996	50	–	–	iho
Tanska	1996	50	–	–	iho
Hollanti	1996	50	–	–	iho
Saksa	1998	50	50	–	
Englanti	1996	–	–	–	
Yhdysvallat					
OSHA-PEL	1998	100	–	–	iho
NIOSH-REL	1989	100	150	–	iho
ACGIH-TLV	1997	100	150	–	iho
Euroopan komissio	1996	50	–	–	iho
SCOEL	1993	50	–	–	iho
Suomi (ehdotus)		50	–	–	iho

Viitteet

Scientific Expert Group on Occupational Exposure Limits, European Commission (1993): Recommendations from Scientific Expert Group on Occupational Exposure Limits for Dipropylene glycol monomethylether SEG/SUM/45A.

Euroopan komissio (1996):Komission direktiivi 96/97/EY, annettu 18 päivänä joulukuuta 1996, toisen viiteraja-arvojen luettelon laatimisesta työntekijöiden suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät altistumiseen kemiallisille, fysikaalisille ja biologisille tekijöille työssä annetun neuvoston direktiivin 80/1107/ETY täytäntöönpanemiseksi, *Euroopan yhteisöjen virallinen lehti* L 338, 86–7.

Landry, TD ja Yano, BL (1984): Dipropylene Glycol Monomethyl Ether: A 13-Week Inhalation Toxicity Study in Rats and Rabbits, *Fundam Appl Toxicol* 4, 612–617.

Rowe, VK, McCollister, DD, Spencer, HC. ja muut (1954): Toxicology of Mono-, Di-, and Tri-Propylene Glycol Methyl Ethers, *Arch Ind Hyg Occup Med* 9, 509–525.

Stewart, RD, Baretta, ED, Dodd, HC ja muut (1970): Experimental Human Exposure to Vapor of Propylene Glycol Monomethyl Ether. Experimental Human Exposure, *Arch Environ Health* 20, 218–223.